

Zadeva C-66/21**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

29. januar 2021

Predložitveno sodišče:

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle (Nizozemska)

Datum predložitvene odločbe:

28. januar 2021

Tožeča stranka:

O.T. E.

Tožena stranka:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Predmet postopka v glavni stvari

Tožeča stranka je zaprosila za azil na Nizozemskem, potem ko je pred tem vložila prošnji za azil v Italiji in Belgiji. Obvestila je nizozemski organ, pristojen za odločanje o azilu, da je bila v Italiji žrtev sprovajalcev. Organ, pristojen za odločanje o azilu, je odločil, da njene prošnje ne bo obravnaval, ker je zaradi prejšnjih prošenj za to odgovorna Italija. Tožeča stranka je izpodbijala odločbo tega organa, katere namen je tudi predaja tožeče stranke Italiji.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Po odgovoru na zahtevo za ponovni sprejem, ki jo je Nizozemska na podlagi Uredbe (EU) št. 604/2013 naslovila na Italijo, se postavlja vprašanje, kako je treba razlagati člen 6 Direktive 2004/81/ES in jamstva (kot sta rok za premislek ali dovoljenje za prebivanje v zvezi s trgovino z ljudmi), ki so s tem členom dana državljanom tretjih držav, ki navajajo, da so bili žrtev trgovine z ljudmi. Člen 276 PDEU.

Vprašanja za predhodno odločanje

Vprašanje 1a: Ali je treba, ker Nizozemska v nacionalnem pravu ni določila začetka teka roka za premislek, zagotovljenega s členom 6(1) Direktive 2004/81/ES, to določbo razlagati tako, da začne rok za premislek teči po samem zakonu, ko državljani tretje države obvesti (uradno obvesti) nizozemske organe o trgovini z ljudmi?

Vprašanje 1b: Ali je treba, ker Nizozemska v nacionalnem pravu ni določila trajanja roka za premislek, zagotovljenega s členom 6(1) Direktive 2004/81/ES, to določbo razlagati tako, da se rok za premislek po samem zakonu izteče, potem ko je bila podana prijava o trgovini z ljudmi ali ko zadevni državljani tretje države navede, da se odpoveduje vložitvi prijave?

Vprašanje 2: Ali je treba kot ukrepe za odstranitev v smislu člena 6(2) Direktive 2004/81/ES razumeti tudi ukrepe za odstranitev državljanov tretje države z ozemlja države članice na ozemlje druge države članice?

Vprašanje 3a: Ali člen 6(2) Direktive 2004/81/ES nasprotuje temu, da se izda odločba o predaji med tekom roka za premislek, zagotovljenega z odstavkom 1 tega člena?

Vprašanje 3b: Ali člen 6(2) Direktive 2004/81/ES nasprotuje temu, da se med tekom roka za premislek, zagotovljenega z odstavkom 1 tega člena, izvrši že izdana odločba o predaji ali da se pripravi njena izvršitev?

Navedene določbe prava Unije

Člen 2, člen 17(1), člen 18(1)(d) in člen 19 Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva

Člen 2, člen 6 in člen 17 Direktive 2004/81/ES o dovoljenju za prebivanje, izdanem prebivalcem tretjih držav, ki so žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljevanja, ki sodelujejo s pristojnimi organi

Člen 3(3) Direktive 2001/40 o medsebojnem priznavanju odločb o izgonu državljanov tretjih držav

Člen 3, točka 5, Direktive 2008/115/ES o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav

Navedene določbe nacionalnega prava

Člen 8(k), člen 30(1) in člen 60 Vreemdelingenwet 2000 (zakon o tujcih iz leta 2000)

Členi A4/1, B8/3.1. in C2/5 Vreemdelingencirculaire (okrožnica o tujcih)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Tožeča stranka je 26. aprila 2019 vložila prošnjo za azil na Nizozemskem, potem ko je vložila tri prošnje za azil v Italiji in eno v Belgiji. Na zaslišanju je izjavila, da so ji grozili in z njo grdo ravnali člani kriminalne združbe.
- 2 Nizozemska je 3. junija 2019 od Italije zahtevala ponovni sprejem tožeče stranke na podlagi člena 18(1)(d) Uredbe št. 604/2013. Italija je 13. junija 2019 tej zahtevi ugodila.
- 3 Tožeča stranka je 30. julija 2019 sporočila, da je bila v Italiji žrtev trgovine z ljudmi in da je enega od zadevnih članov kriminalne združbe prepoznala na nizozemskem sprejemnem mestu. V zvezi s tem jo je zaslišala policija za tujce. Čeprav je tožeča stranka želela podati prijavo o trgovini z ljudmi že ob tej priložnosti, je bila ta prijava nazadnje sprejeta šele 3. oktobra 2019.
- 4 Tožeči stranki ni bil odobren rok za premislek v skladu s členom 6 Direktive 2004/81 ali izdano dovoljenje za začasno prebivanje v povezavi s trgovino z ljudmi.
- 5 Tožena stranka je z odločbo z dne 12. avgusta 2019 zavrnila obravnavanje prošnje prosilca za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje za določen čas, ker naj bi bila na podlagi Uredbe št. 604/2013 za to odgovorna Italija. Namen te odločbe je tudi predaja tožeče stranke italijanskim organom.
- 6 Tožeča stranka je zoper to odločbo vložila tožbo.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 7 Tožeča stranka trdi, da bi tožena stranka morala na podlagi člena 17(1) Uredbe št. 604/2013 vsebinsko presoditi njeno prošnjo za azil.
- 8 Po mnenju rechtbank (sodišče) glede na sodbo Sodišča z dne 23. januarja 2019, C-661/17, M. A. in drugi (ECLI:EU:C:2019:53), to sklicevanje na Uredbo št. 604/2013 ne more biti uspešno. Tožeča stranka ni dokazala obstoja izjemnih okoliščin, zaradi katerih bi morala tožena stranka uporabiti navedeno možnost.
- 9 Tožeča stranka je to, da je bila žrtev napada ali groženj v zvezi s trgovino z ljudmi, prvič navedla 30. julija 2019. Zato se rechtbank (sodišče) sprašuje, ali bi ji bilo treba v skladu s členom 6 Direktive 2004/81 v nekem trenutku po tem datumu

odobriti rok za premislek, in če je odgovor pritrdilen, ali sme tožena stranka sprejeti ukrepe za odstranitev tožeče stranke z Nizozemske, tudi če tega roka za premislek ni bilo. Postavlja se tudi vprašanje, ali je izpodbijana odločba ukrep za odstranitev.

- 10 Po mnenju tožene stranke ni bilo treba določiti roka za premislek tožeče stranke v skladu s členom 6 Direktive 2004/81. V skladu z nizozemsko politiko priseljevanja naj bi bila za določitev roka za premislek pristojna le Koninklijke Marechaussee (kraljeva žandarmerija) ali policija in ne tožena stranka. Zato po mnenju tožene stranke v okviru tega postopka tudi ni mogoče obravnavati vprašanja, ali bi moral biti odobren rok za premislek.
- 11 Poleg tega po mnenju tožene stranke rok za premislek tožeče stranke poteče s prijavo. Zato naj tožeča stranka ne bi več imela interesa za presojo, ali bi ji moral biti odobren rok za premislek. Poleg tega naj bi bilo njeno prebivanje zakonito, iz Direktive 2004/81 pa naj bi izhajalo, da je treba rok za premislek zagotoviti zgolj osebam brez veljavnega dovoljenja za prebivanje.
- 12 Poleg tega naj rok za premislek ne bi preprečeval izdaje izpodbijane odločbe, ker odločba o predaji ni odločba o odstranitvi v smislu člena 6 Direktive 2004/81. Odstranitev je namreč treba razumeti kot odstranitev iz Evropske unije, za katero pa naj v primeru predaje na podlagi Uredbe št. 604/2013 ne bi šlo.
- 13 Tožena stranka se v zvezi s tem sklicuje na člen 2 Direktive 2004/81, v katerem sta opredeljena pojma „odredba o izgonu [odstranitvi]“ in „ukrep za izvršitev odredbe o izgonu [odstranitvi]“. Po njenem mnenju ti opredelitvi temeljita na Direktivi 2001/40, katere cilj je odstranitev z ozemlja Unije. Iz člena 3(3) Direktive 2001/40 naj bi bilo razvidno, da se določbe Uredbe št. 604/2013 v celoti uporabljajo. Iz členov 2 in 19 te uredbe naj bi bilo razvidno, da je bil v njiju upoštevan izraz odstranitev, da pa ta izraz ni izenačen s predajo.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 14 Rechtbank (sodišče) meni, da ima tožeča stranka še vedno interes za presojo, ali bi ji bilo treba po vložitvi prijave odobriti rok za premislek. Rechtbank (sodišče) pri preučitvi odločbe o predaji z dne 12. avgusta 2019 upošteva dejstva in okoliščine, ki so postali znani ali ki so se zgodili po tem datumu. Vendar ostaja vprašanje, ali je tožena stranka lahko zakonito izdala to izpodbijano odločbo.
- 15 Rechtbank (sodišče) ne vidi pravne podlage za stališče tožene stranke, da je treba rok za premislek odobriti zgolj tujcu, ki glede na nacionalno pravo nezakonito prebiva na ozemlju države članice. Člen 6(3) Direktive 2004/81 jasno kaže v drugo smer.
- 16 Člen 6(1) Direktive 2004/81 je bil na Nizozemskem le na kratko razdelan v smernicah. S tem glede na sodno prakso ni bila izpolnjena obveznost prenosa v nacionalno pravo. To priznava tudi tožena stranka. Trajanje in začetek roka za

premislek nista določena. Prav tako ni zavezujoče določeno, kateri organ je pristojen za odobritev roka za premislek ali ugotovitev, da je ta rok začel teči. Zato trditev tožene stranke, da so le uradniki kraljeve žandarmerije ali policije pristojni za odobritev roka za premislek, nima podlage v pravu.

- 17 Direktiva 2004/81 bi morala biti prenesena najpozneje do 6. avgusta 2006. Tako se postavlja vprašanje, katere posledice je treba izpeljati iz neopravljenega prenosa. Člen 6(1) te direktive je dovolj konkreten, da ga rechtbank (sodišče) lahko uporabi. Drugačno dojemanje bi resno ogrozilo polni učinek prava Unije v zvezi s tem in ne bi bilo združljivo z velikim pomenom, ki ga institucije Unije in države članice pripisujejo boju proti trgovini z ljudmi in drugim kaznivim dejanjem, ki so z njo povezana.
- 18 Zato se postavlja tudi vprašanje, kako je treba razlagati člen 6 Direktive in jamstva, ki so z njim zagotovljena državljanom tretjih držav, ki navajajo, da so bili žrtve trgovine z ljudmi. Rechtbank (sodišče) je zato Sodišču predložilo prvo vprašanje za predhodno odločanje v zvezi z rokom za premislek, zagotovljenim s tem členom.
- 19 Drugo vprašanje za predhodno odločanje se nanaša na opredelitev pojma „izgon [odstranitev]“. Tožena stranka je trdila, prvič, da je treba kot odstranitev v smislu člena 6(2) Direktive 2004/81 razumeti odstranitev tujca z ozemlja vseh držav članic Unije ali schengenskega območja. V zvezi s tem se sklicuje na člena 2 in 3(3) Direktive 2001/40.
- 20 Po mnenju rechtbank (sodišče) te določbe niso upoštevne, med drugim zato, ker tožena stranka z odločbo o predaji ne izvršuje priznanja odločbe o odstranitvi, ki jo je izdala druga država članica.
- 21 Poleg tega rechtbank (sodišče) meni, da če bi država članica na podlagi prava Unije izdala odločbo o odstranitvi tujca z *ozemlja Unije*, ne bi bilo potrebe po direktivi o priznavanju in spoštovanju takih odločb, saj bi bila taka odločba, izdana v okviru zadevne pristojnosti, zavezujoča tudi brez usklajevanja. Prav takrat, kadar bi ukrep za odstranitev pomenil le odstranitev z ozemlja države članice, je – da bi se kot zaželeni rezultat dosegla odstranitev z ozemlja Unije – potrebna ureditev medsebojnega priznavanja nacionalnih ukrepov za odstranitev v pravu Unije.
- 22 Drugič, tožena stranka se pri razlagi pojma „odstranitev“ sklicuje na Direktivo 2008/115. Vendar po mnenju rechtbank (sodišče) iz tega ne izhaja, da je treba pojem „ukrep izгона [za odstranitev]“ iz člena 6(1) Direktive 2004/81 razumeti kot ukrep za odstranitev z ozemlja držav članic, zlasti ker je bila Direktiva 2008/115 sprejeta več let po Direktivi 2004/81 in nima istega cilja.
- 23 Prav tako je v členu 3, točka 5, Direktive 2008/115 odstranitev opredeljena kot „fizični prevoz iz države članice“ za izpolnitev obveznosti vrnitve. Iz izvrševanja obveznosti *vrnitve*, in sicer obveznosti odhoda v državo izvora ali drugo državo, ki je pripravljena sprejeti državljana tretje države, logično izhaja, da odstranitev z

ozemlja države članice v skladu z Direktivo 2008/115 ne more biti na ozemlje druge države članice.

- 24 Nazadnje, tožena stranka je za razlago pojma „odstranitev“ opozorila na člena 2 in 19 Uredbe št. 604/2013 in trdila, da ta uredba odločbe o predaji ne izenačuje z odstranitvijo v smislu člena 6 Direktive 2004/81.
- 25 Rechtbank (sodišče) v tem ne vidi argumenta v prid razlagi, ki jo zagovarja tožena stranka. Za preučitev izpodbijane odločbe, to je odločbe o predaji na podlagi Uredbe št. 604/2013, je odločilno, ali tudi ukrepi za odstranitev državljana tretje države z ozemlja države članice na ozemlje druge države članice spadajo med ukrepe za odstranitev v smislu člena 6(2) Direktive 2004/81. Rechtbank (sodišče) je, da bi ugotovilo obseg pojma „odstranitev“ iz tega člena 6, Sodišču predložilo drugo vprašanje za predhodno odločanje.
- 26 Člen 6(2) Direktive 2004/81 prepoveduje izvajanje „sprejetega ukrepa izгона [za odstranitev]“. Po mnenju rechtbank (sodišče) iz tega izhaja, da v roku za premislek tudi ni mogoče sprejeti novih ukrepov za odstranitev, ki jih je še treba izvesti. Ukrep (ki ga je še treba izvršiti), katerega namen je odstranitev z ozemlja ene države članice na ozemlje druge države članice, bi bilo treba zato, če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen, šteti za ukrep za odstranitev v smislu Direktive.
- 27 V tem primeru se zdi, da narava roka za premislek, zagotovljenega s členom 6(1) Direktive 2004/81, nasprotuje temu, da se v tem obdobju izda odločbo o predaji, kakršna je ta, ki jo izpodbija tožeča stranka. Vendar tožena stranka izrecno trdi nasprotno.
- 28 Rechtbank (sodišče) je, da bi se prepričalo o pravilni razlagi Direktive, Sodišču postavilo tretje vprašanje za predhodno odločanje.